Myndigheten för civilt försvars författningssamling

Utgivare: Anna Asp
ISSN 3119-2394

MCFFS
Remissutgåva
[Fyll i nr]
Utkom från trycket
den [Fyll i datum]

Förslag till Myndigheten för civilt försvars föreskrifter om kontroll av skyddsrum;

beslutade den [Fyll i datum].

Myndigheten för civilt försvar föreskriver följande med stöd av 8 § förordning (2026:443)[1] om skyddsrum och skyddade utrymmen, och beslutar följande allmänna råd[2].

1 kap. Föreskriftens innehåll och tillämpningsområde

Innehåll

1 § Föreskriften innehåller följande kapitel

– 1 kap. Föreskriftens innehåll och tillämpningsområde
– 2 kap. Skyddsrumskontroll
– 3 kap. Information från kontroll

Tillämpningsområde

2 § Denna författning innehåller bestämmelser om kontroll av skyddsrum enligt 7 kap. 1 § lagen (2026:440) om skyddsrum och skyddade utrymmen som ska utföras av länsstyrelsen enligt 5 § första stycket förordningen (2026:443) om skyddsrum och skyddade utrymmen.

2 kap. Skyddsrumskontroll

1 § En skyddsrumskontrolls syfte är att kontrollera att skyddsrummets funktion inte har försämrats sedan det byggdes och att det fortsatt är utrustat

[1] Förordningens senast ändrad genom (2026:XXX).
[2] Allmänna råd har en annan juridisk status än föreskrifter. De är inte tvingande. Deras funktion är att förtydliga innebörden av en bestämmelse i lag, förordning eller föreskrift och att ge rekommendationer om deras tillämpning.

REMISS

och utformat för att stå emot verkningar av sådana stridsmedel som kan antas komma till användning i krig.

Allmänt råd

Ägare av byggnaden eller anläggningen där skyddsrummet är beläget bör informeras om vad som förväntas av denne inför en kontroll. Exempelvis bör följande information om kontrollen lämnas:

1. Hela skyddsrummet måste vara tillgängligt, dvs. även låsta utrymmen såsom lägenhetsförråd belägna i skyddsrummet. Det innebär att samtliga utrymmen och eventuella lägenhetsförråd i skyddsrummet ska vara upplåsta och tillgängliga vid kontrollen.
2. För att kunna kontrollera alla skyddsrummets funktioner måste alla utrymmen vara röjda och städade, även skyddsrumsförrådet.
3. Brandlarm kan utlösas vid funktionsprov av ventilationsaggregat. Berörda sektioner kan med fördel sättas i serviceläge under tiden som kontrollen pågår.
4. Samtliga av dörrarnas funktioner ska vara åtkomliga.
5. Skyddsrumsförrådet där skyddsrummets utrustning finns, angränsande rum samt elcentral ska vara åtkomliga.
6. Lös utrustning i skyddsrumsförrådet ska kunna granskas utan tunga eller omfattande lyft. Skyddsrumsutrustningen ska vara åtkomlig till alla delar.
7. Alla installationer i väggar, golv och tak, ingjutningsgods och övriga komponenter ska vara åtkomliga.
8. Utrustning och komponenter ska i förekommande fall vara åtkomliga och tillgängliga för kontroll.

2 § Vid skyddsrumskontroll ska det kontrolleras att skyddsrummet uppfyller kraven för funktion enligt de regler som gällde vid uppförandet och godkännandet av skyddsrummet enligt bilaga 1.

3 § Vid skyddsrumskontroll ska följande registeruppgifter kontrolleras

– skyddsrumsnummer,
– fastighetsbeteckning,
– gatuadress vid ingången,
– kommun,
– typ av regelverk för skyddsrummets uppförande (enligt bilaga 1),
– typ av luftrening,
– skjutbara väggelement,
– om skyddsrummet har stålbalk/pelarförstärkning,
– skyddsrummets koordinater (mätpunkten ska vara ingången till skyddsrummets luftsluss), och
– registerritning som visar skyddsrummets utformning, area och antalet skyddsplatser.

Till registeruppgifterna hör minst ett foto som visar byggnadens utseende vid den ingång som leder till skyddsrummet samt två representativa interiörfoton.

Allmänt råd

REMISS

Exempel på hur registeruppgifterna kan kontrolleras och dokumenteras finns i bilaga 2.

4 § Kontroll av skyddsrummets funktion avser

- att det är möjligt att iordningställa skyddsrummet inom två dygn eller inom den tid som särskilt beslutats av Myndigheten för civilt försvar,
- att skyddsrumsskylt vid byggnadens entré och vid skyddsrummets ingång eller ingångar är uppsatta,
- att skylt som markerar skyddsrumsförrådet är uppsatt. I de fall som skyddsrumsförrådet inte är beläget i skyddsrummet, ska det finnas en skylt som anger var skyddsrumsförrådet är beläget, och
- att de skyltar i övrigt som hör till skyddsrummet enligt de regler som gällde vid skyddsrummets uppförande är uppsatta.

5 § Kontroll av utrustning och utförande avser i förekommande fall

- luftsluss,
- skyddsdörr,
- gastät dörr,
- genomföring med övertrycksventil,
- reservutgång skyddslucka,
- reservutgång gastät lucka,
- reservutgång igensättning med betongelement,
- genomföring med skyddsplåt,
- skjutbart väggelement
- monterbar pelare,
- skyddsrumsstomme,
- ventilationsaggregat,
- tilluftskanal,
- övertrycksmätare,
- toalettutrymme,
- rörledningar,
- avloppsinstallationer,
- tappställe och golvbrunn,
- uppvärmning,
- elinstallationer,
- luftintag i skyddsrummet,
- utvändigt,
- skyddsrumsförrådet,
- utrustning i skyddsrumsförrådet,
- iordningställanderitning som stämmer med förhållandena i skyddsrummet, och
- sådan annan utrustning eller utförande som länsstyrelsen anser nödvändig att kontrollera för att skyddsrummet ska uppfylla funktionskraven enligt de regler som gällde vid uppförandet och godkännandet av skyddsrummet enligt bilaga 1.

REMISS

Allmänt råd

Exempel på tillvägagångssätt för hur kontroller kan utföras finns i bilaga 2.

6 § För det fall att utrustning eller funktion inte går att kontrollera ska ägare av byggnaden eller anläggningen där skyddsrummet är beläget ges möjlighet att inkomma med skriftligt underlag eller annan utredning som visar att skyddsrummet har bibehållen konstruktion, funktion och användningssätt samt att skyddsrummet inte har försämrats sedan skyddsrummet byggdes.

Första stycket gäller inte utrustning eller funktioner som går att frilägga.

Allmänt råd

Utföranden av åtgärder som utförts i enlighet med typlösningar utgivna av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap eller Myndigheten för civilt försvar utgör exempel på utföranden som bör bedömas som godtagbara.

7 § Om ägaren av byggnaden eller anläggningen där skyddsrummet är beläget inte inkommer med sådant underlag som avses i 6 § får länsstyrelsen anlita en kvalificerad skyddsrumssakkunnig, eller annan person som länsstyrelsen bedömer besitter nödvändig kompetens, för att inhämta sådan information om skyddsrummet.

Åtgärder som vidtas enligt första stycket ska bekostas av ägaren till byggnaden eller anläggningen där skyddsrummet är beläget.

3 kap. Information från kontroll

1 § Efter utförd kontroll ska uppgifter från registerkontrollen enligt 2 kap. 3 §, så snart som möjligt, rapporteras till Myndigheten för civilt försvar.

Denna författning träder i kraft 1 mars 2027.

Myndigheten för civilt försvar

MIKAEL FRISELL

REMISS

Sebastian Lindstrand
Avdelningen för juridik och säkerhet

REMISS

Bilaga 1

Tabell 1. Indelning av giltighetstid för olika regelverk

Regelverk	Giltighetstid	Kommentar
A6	1938-1940	De flesta skyddsrum från denna period är avvecklade.
S3	1940-1945	De flesta skyddsrum från denna period är avvecklade.
S7	1945-1950	Första skyddsrum med generellt fysiskt skydd.
Dispens 1	1945-1948	Dispens från färdigställande. Endast skyddsrumsstommen gjordes färdig. När dispensen upphörde skulle färdigställande ske.
Askr	1950-1961	Är i praktiken identisk med S7. En reviderad utgåva kom 1954.
Dispens 2	1955-1961	Dispens från färdigställande. Endast skyddsrumsstommen gjordes färdig, När dispensen upphörde skulle färdigställande ske.
Dispens 3	1957-1976	Storstädernas inneområden undantogs från skyddsrumsbyggande och skulle utrymmas. Stora bergrum byggdes istället.
Nskr	1961-1974	Reviderade utgåvor kom 1962 och 1966.
TB74	1974-1978	Revideringsblad gavs ut under perioden.
TB78	1978-1992	En reviderad utgåva kom 1982.
TB78 i befintlig byggnad	1980-1992	Utrymmen i befintliga byggnader, byggdes om till skyddsrum.
SR	1992-2027	Reviderade utgåvor kom 1998, 2003, 2006, 2009, 2012, och 2015, 2018, 2019, 2022, 2024 och 2025.
SRVFS 1998:6	1998-	
SR Ombyggnad	1993-2002	Utrymmen i befintliga byggnader, byggdes om till skyddsrum.
Dispens 4	2003-	Generellt undantag från krav på skyddsrumsbyggande. Gäller ej ersättningsskyddsrum.

REMISS

Tabell 2. Variationer i kraven för skyddsrum

Variationer i kraven för skyddsrum	Typ 1 1945-1961	Typ 2 1961-1992			Typ 3 1992
	S7/Askr	Nskr	TB74	TB78	SR
Splitterskyddsrum	X				
Skyddsdörr SD, SDD (inåtgående)	X				
Skyddsrumsdörr ND, NSD	X[1)]	X	X	X	
Skyddsrumsdörr SRD				X[1)]	X
Gastät dörr GD	X	X	X	X	
Permanent luftsluss	X	X	X	X	
Monterbar luftsluss			X	X	X
Reservutgång Gaslucka och skyddslucka (GL+SL), fast luftsluss (invändigt stigschakt)	X				
Reservutgång BE 6x8, igensättning med betongelement		X	X	X	
Reservutgång BE 8x8, igensättning med betongelement				X Fr. 1982	X
Motfylld reservutgång BE		X	X	X	
Reservutgång BE med stigschakt		X	X	X	X
Reservutgång stötvågslucka GSLÖ 6x8, 6x9 alt. 8x8			X	X	
Motfylld reservutgång stötvågslucka GSLÖ 6x9 med betongelement				X Fr. 1982	
Skjutbart väggelement			X	X	
Gas- och dimfilter	X		X[2)]		
Sandfilter	X[1)]	X	X		
Filter FAG	X[3)]	X[3)]	X	X	X
Övertrycksventil, automatisk ÖV	X	X	X	X	X
Splitterskydd till Övertrycksventil, automatisk ÖV (vägg eller plåt)	X	X	X	X	X
Skyddsventil, fast singelfylld övertrycksventil	X	X			

REMISS

Variationer i kraven för skyddsrum	Typ 1 1945-1961	Typ 2 1961-1992			Typ 3 1992
	S7/Askr	Nskr	TB74	TB78	SR
Monterbar pelare		X	X	X	X
Skyddsplåt SP	X	X	X	X	X
Betongproppar till skyddsplåt SP		X[1)]	X	X	
Skyddslucka GSL			X	X	
Övertrycksmätare (endast för FAG)	X[4)]	X	X	X	X
Tappställe för vatten	X[5)]	X	X	X	X
Slang med strålrör			X	X	X
Golvbrunn, avstängningsbar, ansluten till avlopp eller till samlingsbrunn	X[5)]	X	X	X	X
Rensrör för genomgående avlopp	X	X	X	X	X
Skyddslucka för rensrör som ej är av gjutjärn eller rostfritt		X	X	X	
Egen gruppcentral	X[5)]	X	X	X	X
Genomföring antenn	X[5)]	X	X	X	X
Genomföring tele	X[5)]	X	X	X	X
Iordningställanderitning	X[6)]	X[6)]	X[6)]	X	X

X[1)] Kombination av regler på grund av förlängd byggtid.
X[2)] Teknisk övergång.
X[3)] Moderniserad luftrening.
X[4)] Modernisering luftrening fram till 2024.
X[5)] Skyddsrummet kan vara utrustat med komponenten vid skyddsrummets nybesiktningsdatum.
X[6)] Inte ursprungligt krav. Finns ritning ska denna stämma överens med verkliga förhållande.

REMISS

Bilaga 2

Beställningsadress:
Norstedts Juridik, 106 47 Stockholm
Telefon: 08-657 95 00
E-post: order@forlagssystem.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer
Beställningsnummer: XXXX

REMISS